

Polemonium coeruleum (Wielosił błękitny)

rodzina Polemoniaceae (Wielosiłowate)

Nazwa rośliny pochodzi od greckiego słowa „polemos” (wojna) - w starożytnej Grecji toczył się spór pomiędzy Polemonem z Pontu i Filetajrem z Kapadocji o to, kto jako pierwszy odkrył właściwości lecznicze rośliny.

Występuje w strefie klimatu umiarkowanego półkuli północnej (w Ameryce Północnej, na terenie Azji i Europy). W Polsce rośnie w północno-wschodniej części oraz w Karpatach. Rozpoczyna wegetację już na przedwiosniu i należy ją uznać za jedną z najwcześniejszych naszych roślin wiosennych. Wytwarza mięsiste i silnie ukorzenione kłącza, z których wyrastają wzniesione, kanciaste i nierozgałęzione łodygi. Są dość grube, puste w środku, dołem nagie, w górnej części gruczołowate. Roślina tworzy kępy o wysokości 40-100 cm. Ulistnienie skrętoległe - liście nieparzystopierzaste, złożone z 17-27 lancetowatych, ciemnozielonych listków. Liście odziomkowe są ogonkowe, środkowe łodygowe rosną na krótkich ogonkach, a wyższe bezogonkowe. Listki mają eliptycznojąkowany kształt i zastrzone końce. Roślina zakwita w czerwcu - lipcu, może powtórzyć kwitnienie w sierpniu – wrześniu (po przycięciu przekwitłych kwiatostanów). Kwiaty wyrastają na pokrytych gruczołami szypułkach, zebrane są w wiechowate kwiatostany na szczycie łodyg. Są barwy fioletowej, niebieskiej, rzadziej spotyka się barwy białej. Kielich szeroko dzwonkowaty zbudowany jest z 5 płatków korony, słupek jest pojedynczy z trójdzielny znamieniem oraz 5 pręcików z dużymi, dekoracyjnymi, pomarańczowymi pylnikami. Roślina miododajna, kwiaty pachną miodem, są samopylne lub zapylane przez błonkówki. Owocem jest trójdzielną torebka z licznymi trójgraniastymi nasionami o ostrych kantach, o długości ok. 2,5 mm. Nasiona zachowują zdolność kiełkowania do 3 lat.

Roślina objęta jest ochroną gatunkową - gatunek narażony na wymarcie, uprawiany jako roślina ozdobna i lecznicza.

Występuje tylko na wilgotnych siedliskach - zarośla, brzegi potoków, mokre łąki. Wymaga stanowiska słonecznego lub półcienistego - raczej chłodne i wilgotne, gleba o odczynie lekko kwaśnym (pH 6-6,5), próchniczna

Polemonium coeruleum (Wielosił błękitny)

rodzina Polemoniaceae (Wielosiłowate)

i lekka. Uprawiany na dobrej glebie i nawożony rośnie znacznie bujniej, niż na naturalnych stanowiskach i zawiera o wiele więcej substancji leczniczych. Jest mrozoodporny. Uprawiany jako roślina ozdobna ma zastosowanie na rabatach bylinowych, pod krzewami oraz w ogrodach naturalistycznych. Jako roślina lecznicza (surowcem zielarskim jest kłącze oraz korzenie) ma działanie wykrztuśne, uspokajające, obniżające ciśnienie krwi, przyspieszające krzepnięcie krwi, oraz zmniejszające poziom cholesterolu. Gatunek jest krótkowieczny. Bardzo łatwo rozmnaża się go z nasion lub przez podział roślin.